

Waarde Makker,

Hetgeen hieronder volgt is een tweetal brieven, door een der leden van de "Spartacusbond" gestuurd aan C. Pronk, redacteur van "Nieuwe Wereld". Wij zenden u een afschrift toe, omdat wij veronderstellen, dat de inhoud u zal interesseren. Ter toelichting diene het volgende. Op 16 Mei j.l. verscheen in "Nieuwe Wereld" een artikel, dat een critiek op Spartacus bevatte. Om deze critiek te weerleggen stelde Spartacus een artikel "Spartacus en de vernieuwing van de arbeidersbeweging" samen, dat als ingezonden stuk aan de redacteur van "Nieuwe Wereld" werd toegezonden. Dit ingezonden stukje werd in "Nieuwe Wereld" niet geplaatst. In plaats daarvan verscheen in dit blad een stukje "Spartacus protesteert", waarin werd gezegd, dat uit het ingezonden stukje "de bekende negatieve kanker-stemming spreekt" en dat het "een reeks kwalificaties" bevat, "die toon en kameraadschap bederven". Wat wij nu hier publiceren, dat is: ten eerste de brief, die het ingezonden stukje vergezelde; ten tweede, het artikeltje "Spartacus protesteert" uit "Nieuwe Wereld" van 13 Juni j.l. en ten derde: de brief, die een onzer kameraden aan Pronk richtte, nadat het artikeltje "Spartacus protesteert" in "Nieuwe Wereld" was verschenen. Wij zenden u hierbij tevens toe een exemplaar van ons orgaan "Spartacus". Het eerste daarin voorkomende artikeltje, is de onverkorte en letterlijke tekst van het stukje, dat aan "Nieuwe Wereld" werd ingezonden. U kunt, door lezing u zelf overtuigen of dit stukje inderdaad "kwalificaties" bevat, "die toon en kameraadschap bederven" of dat dit slechts een losse bewering van Pronk is. U kunt door verder van de inhoud van dit nummer van "Spartacus" kennis te nemen, onderzoeken of daaruit nu werkelijk de "negatieve kanker-stemming" spreekt, waarover Pronk het heeft, of dat ook deze slechts in zijn verbeelding bestaat. In het stukje "Spartacus en de vernieuwing van de arbeidersbeweging" is voorts sprake van een critiek, die "Spartacus" uitbracht op de Franse groep "Socialisme ou Barbarie" en die in ons kwartaalschrift "Daad en Gedachte" verscheen. Indien u voor deze critiek interesse mocht hebben, verzoeken wij u het bewuste nummer van "Daad en Gedachte" aan te vragen bij onze administratie, Postbus 7046, Amsterdam Z II

- 0 -

Bijlage I.

Bilthoven 30 Mei '51

Aan C. Pronk Sonmanstraat 128
Rotterdam.

Waarde kameraad,

Namens de Spartacus-groep zend ik u hierbij twee artikelen of juist één ingezonden stuk en een uit drie vervolgstukken bestaande artikelserie, bestemd voor "Nieuwe Wereld". Wij hopen en verwachten -op grond van uitspraken ook, in "Nieuwe Wereld" gedaan, dat u deze als discussiebijdragen zult willen opnemen, ook al bevat een van hen een critiek op beschouwingen die door uzelf werden geschreven.

Het liefste zagen wij, dat u het stukje "Spartacus en de vernieuwing van de arbeidersbeweging" het eerst opnaamt. Het is een rechtzetting van wat wij als een volkomen ongerechtvaardigde beschuldiging aan ons adres beschreven.

De artikelserie is een bijdrage tot het door Toon van den Berg in uw blad begonnen gesprek over de vakbeweging en de vernieuwing van de arbeidersbeweging. Het geheel is met opzet in drieën gedeeld, opdat elk deel maar zo weinig mogelijk plaats in zou nemen. Wilt u zo vriendelijk zijn en mij als abonné op "Nieuwe Wereld" opgeven aan Rigters? Dat spaart mij een brief uit. Ik zal het verschuldigde abonnementsgeld begin komende week op zijn gewoone ro overmaken.

Met kam.groet, namens de Spartacusbond

Bijlage II.

S P A R T A C U S   P R O T E S T E E R T

In een ingezonden stuk waaruit de bekende negatieve kanker-stemming spreekt en door de toon die er in gevoerd wordt, voor onze begrippen over discussie en ook door zijn lengte onplaatsbaar werd geacht, deelt Spartacus mede n i e t op het standpunt te staan dat er eerst een derde wereldoorlog nodig is voor aler de vernieuwing der arbeidersbeweging mogelijk zal worden.

Dat doet ons genoegen. Als men dan in dié kringen ook nog eens de toon kan vinden die "vernieuwers" tot elkaar brengt, dan zijn we weer een eind verder.

De zin waaruit wij de conclusie trokken dat Spartacus eerst na een oorlog vernieuwingskansen zag, luidde aldus:

"Met de minderheid van de Franse groep ("Socialisme of Barbary") had de Spartacus-groep vooral dit gemeen, dat de Franse kameraden, die tot de minderheid behoorden, veel meer oog bleken te hebben voor de veranderingen, die zich voor onze ogen in de klassenstrijd van het proletariaat voltrokken en hun betekenis voor de groei van een nieuwe arbeidersbeweging, waar ook de Franse makkers naar streven, maar die zij vooral verwachtten als gevolg van een derde wereldoorlog."

Het is aan onze lezers om uit te maken wat deze zin betekent. Wij hebben, de zin meerdere malen overlezend, er uit begrepen, dat Spartacus het met mensen eens was die eerst na een oorlog vernieuwingskansen verwachtten. Als nu Spartacus een andere conclusie getrokken wil zien, dan is met het lange rechtzettingsartikel minstens bewezen, dat de zin onduidelijk en gebrekkig is geweest. Derhalve had Spartacus beter gedaan te melden dat men een ander standpunt innam dan wij signaleerden, maar dat de gebrekkige zin daar aanleiding toe gegeven had. Dan had men een reeks kwalificaties, die toon en kameraadschap bederven, achterwege kunnen laten. We zullen Spartacus dan ook maar tegen zichzelf in bescherming nemen. We weten daarmee te handelen in de geest van die Spartacus-lezers, die van huis uit proletarisch fatsoenlijk zijn.

Tegelijk met het ingezonden stuk ontvingen we een discussie-artikel, in 3 achtereenvolgende nummers te plaatsen. Naar onze mening gaat door "verknip-ping" veel van het effect verloren. Bovendien beslaat het geheel 6 kolommen wat ook in 3 te vertellen is. Als Spartacus ons dit levert komt het antwoord van kam. v. d. Berg tegelijk in de krant. Wij zullen er dan voor eenmaal en afdoende het onze van zeggen.

De heer

A. Pannekoek,
Regentesselaan 8,
Zeist.

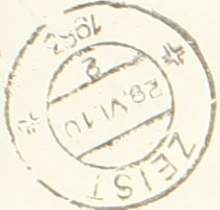
49/1

J. Meulenkamp,
Doggersbankstr. 1 hs,
A m s t e r d a m .

*Enging 6
Wageningen*

107

1908
JULY

C . B R E N D E L

Middellaan 11

Bilthoven.

-o-

Bilthoven, 14 Juni 1953.

Den heer C. Pronk
Sonmanstraat 128
R o t t e r d a m .

Mijnheer,

Uit het stukje "Spartacus protesteert" in "Nieuwe Wereld" van 13 Juni j.l. zijn mij diverse dingen duidelijk geworden. Ten eerste dit, dat u het standpunt inneemt, dat het onmogelijk aan u kan liggen, wanneer u uit een bepaald artikel een verkeerde conclusie trekt, maar dat zulks slechts het gevolg kan zijn van een "gebrekkige zin", een onduidelijke formulering, etc. in het bewuste artikel. Wanneer men er uw aandacht op vestigt, dat u conclusie verkeerd is, dan zegt u niet: "Ik vind het betreuenswaardig dat mijn conclusie fout was", nee, u zegt: "Het fuit, dat mij dit moet worden aangetoond bewijst minstens, dat de bewuste zin gebrekkig was." Aan u ligt het natuurlijk niet, o nee, stel je voor.....

Vervolgens en in de tweede plaats in mij duidelijk geworden, dat u er andere begrippen over discussie op na houdt dan Spartacus. Dat blijkt niet alleen uit de eerste zin van het stukje "Spartacus protesteert", maar het blijkt tevens uit wat daar allemaal verder in staat en.... uit wat er n i e t in staat.

In het ingezonden stuk "Spartacus en de vernieuwing van de arbeidersbeweging" werd opgemerkt, dat Spartacus al in Januarij, l. de opvatting dat "de vernieuwing der arbeidersbeweging vooral als een gevolg van de derde wereldoorlog tot stand zal komen" had b e s t r e e d e n . Dat hebt u in uw stukje gemakshalve maar weggelaten. Uw lezers mochten eens in de gaten krijgen, dat uw verkeerde interpretatie van het standpunt van Spartacus, slechts mogelijk was, door uw volslagen gebrek aan kennis van datgene wat Spartacus omtrent de in het geding zijnde kwestie heeft gepubliceerd.....

Inmiddels vormt het feit, dat Spartacus in Januari datgene bestreed, wat u op 16 Mei aan Spartacus in de schoenen schoof, het sterkste bewijs, dat uw interpretatie van de Spartacus-opvatting de juiste niet k o n zijn. Door dit feit aan uw lezers te onthouden verzwakt u niet alleen het verweer van de groep, die u onrecht hebt gedaan, maar u onthoudt uw lezers ook de mogelijkheid een zelfstandig oordeel te vormen, al poogt u dan door het citeren van de bewuste zin, de schijn van het tegendeel te wekken. Dat is blijkbaar uw begrip van discussie. Nu, dat van Spartacus is het stellig niet. Afgezien daarvan, dat Spartacus het verdonkeremanen van belangrijke argumenten van een opponent on-democratisch vindt, acht Spartacus dat ook.... in hoge mate onfatsoenlijk.

Nog onfatsoenlijker echter, dan het v e r z w i j g e n van de belangrijkste argumenten van een opponent, is het verkondigen van onjuiste beweringen omtrent hetgeen hij geschreven heeft. En daaraan maakt u zich schuldig, wanneer u beweert, dat uit het ingezonden stukje een "bekende (dat "bekende" is kostelijk, omdat u er angstvallig voor waakt, dat van hetgeen Spartacus publiceert of schrijft uw lezers juist n i e t s bekend wordt!) negatieve kanaker-stemming spreekt" en er "een reeks kwalificaties" in voor zou komen "die toon en kameraadschap bederven". Niemand buiten Spartacus weet beter dan u, dat, hoe scherp het ingezonden stukje "Spartacus en de vernieuwing van de arbeidersbeweging" ook geformuleerd moge zijn -het had tussen haakjes gemakkelijk nóg scherper geformuleerd kunnen worden- het geen enkele "kwalificatie" bevat, laat staan "kwalificaties, die toon en kameraadschap bederven". Tenzij natuurlijk, u scherpte een gevaar voor en strijdig met kameraadschap acht. Tja, dan....

Kostelijk is uw tirade over "die Spartacus-lezers, die van huis uit pro-

letarisch fatsoenlijk zijn". Kostelijk, ten eerste, omdat zij afkomstig is van een man, die de argumenten van een opponent verdonkeremaant en daarvoor in de plaats onjuiste beweringen over diens geschrijf ten beste geeft en die dus -getuige deze praktijken- er over "fatsoenlijkheid" begrippen op na houdt, die op zijn zachtst gezegd hoogst eigenaardig zijn. Kostelijk in de tweede plaats, omdat men er uit zou kunnen opmaken, dat de redactie van Spartacus, of ondergetekende, die het ingezonden stukje schreef, hetzij niet fatsoenlijk, hetzij niet proletarisch zou zijn.

Dit is natuurlijk vooral daarom kostelijk, omdat het er in de arbeidersbeweging niet in de eerste plaats om gaat, of ieder, die aan haar strijd deelneemt van origine proletariër is, maar of het standpunt is. Dat verkondigd wordt een proletarisch standpunt. Dat vooropgesteld, wil ik u wel verklappen, dat de leden van de Spartacus-groep en ook de redactie van het orgaan "Spartacus" geschoolde arbeiders zijn, die zich met uw tirade buitengewoon geamuseerd hebben.....

Tenslotte dit: u eindigt uw stukje met de verzekering, dat u -naar aanleiding van onze discussie-artikelen- "eenmaal en afdoende" het uwe zal zeggen. Het is ook mogelijk, dat u bedoelt -dat is mij niet helemaal duidelijk- dat kameraad Van Den Berg "eenmaal en afdoende" het zijne zal zeggen. Nu heb ik voor kameraad Van Den Berg -van wie u tussen haakjes veel zou kunnen leren van de wijze, waarop men democratisch iemand behandelt, die anders denkt dan uzelf- hoewel zijn opvattingen fundamenteel van de mijne verschillen, veel respect. Maar niemand, hij niet, u niet en Spartacus al evenmin, kan "antwoorden geven", die "afdoende" zijn (en dat dan nog wel in één maal, gelijk u schijnt te denken!) Niemand heeft de oplossingen voor de problemen der arbeidersbeweging kant en klaar in de zak. Zij kunnen slechts in de strijd en in voortdurende discussie gevonden worden. Dat en niets anders is het, wat Spartacus bij voortdurend en zonder ophouden verkondigt.

Als laatste dit: de drie artikelen, die ik u ter discussie zond, zijn stuk voor stuk véél en véél kleiner dan ieder der vijf artikelen, die Toon van den Berg in "Nieuwe Wereld" opgenomen kreeg. Blijkbaar neemt u het standpunt in, dat de vele kolommen van Toon van den Berg niet te veel van uw plaatsruimte vergden (dat deden zij inderdaad zeker niet, want zij stonden op veel hoger peil dan wat gemiddeld zo in uw kolommen wordt geplaatst) maar dat de drie ^{wat} véél kleinere stukjes van Spartacus dat wel doen. De enige verklaring voor dit zonderlinge standpunt kan m.i. slechts deze zijn, dat u het met Toon van den Berg meer eens bent, dan met Spartacus. Maar als u over een bepaald onderwerp een discussie opent, een gedachtewisseling, dan kunt u verwachten, dat ook gedachten worden uitgesproken, die niet de uwe zijn. Tenzij u onder gedachtenwisseling geen vrije gedachtenwisseling verstaat en onder een gesprek alleen maar een dialoog of, erger nog, een monoloog. En alweer zeg ik: Tja, dan.....

Inmiddels verblijf ik,

P.S. Een afschrift van deze brief stuur ik naar Toon van den Berg en naar alle kameraden in de arbeidersbeweging, van wie ik aanneem, dat kennisneming voor hen belangrijk zal zijn. Een afschrift van het briefje, dat ik u 30 Mei j.l. zond, met een copy van het ingezonden stuk "Spartacus en de vernieuwing van de arbeidersbeweging" zal ik daarbij voegen.